

Menys drets, més patiment

José Javier Ordóñez Echeverría^a
Advocat de la Fundació Migra Studium

Paraules clau: CIE, expulsió, internament, drets, pandèmia,
Migra Studium



Des de fa nou anys, un grup de voluntaris i voluntàries de la Fundació Migra Studium visita setmanalment les persones internes al CIE de la Zona Franca. Els objectius de les visites són escoltar i acompanyar aquestes persones, proporcionar-los informació sobre la seva situació i afavorir la seva defensa i l'accés a la justícia. Aquestes visites també són una font per a tasques d'incidència, denúncia i sensibilització, centrades especialment en la vulneració dels drets, en xarxa amb altres plataformes i entitats de la societat civil. Aconseguir millores en les condicions d'internament al CIE i fomentar canvis en les polítiques d'estrangeria que transformin un sistema basat en l'hostilitat, són alguns dels eixos d'aquesta experiència d'acompanyament. L'horitzó final és tancar els CIE i aconseguir una societat més acollidora i hospitalària. Els obstacles per dur a terme les visites —o directament, la prohibició per part de les administracions— també són una forma de sensibilitzar i de continuar denunciant l'existència de vulneracions de drets en el CIE. Això és el que també ha passat durant la pandèmia per coronavirus.

Introducció

Com cada any des del 2012, l'equip de visites al CIE de la Zona Franca de la Fundació Migra Studium manté el pols amb la realitat del centre. L'equip és testimoni i acompanyant d'un dia a dia que presenta una complexitat i una diversitat enormes. L'any 2020 ha estat un any atípic en tots els aspectes de la realitat. Els desafiaments que va portar la pandèmia de la covid-19 van contaminar, de

a. Doctor en Dret per la Universitat de Barcelona. Professor associat de Dret Internacional Privat a la Universitat Pompeu Fabra. josetxoordonez@migrastudium.org [@Animus_Defendi](https://twitter.com/Animus_Defendi)

sobte, la vida quotidiana dels nostres països. El règim d'internament, la política d'expulsió, la vida dins dels centres tampoc no han estat aliens a la pandèmia. Es pot afirmar que, així com la vida fora dels CIE ha estat sacsejada pel coronavirus, també el virus ha entrat, a través dels murs, dins dels CIE.

En les pàgines següents, es pot descobrir fins a quin punt el coronavirus va trastocar les expectatives de la política migratòria un cop es va desfermar la pandèmia i el Govern central va declarar l'estat d'alarma i el confinament domiciliari de la població a partir del 14 de març de 2020. Segurament, la més destacada de les conseqüències de la pandèmia va ser l'expulsió o l'alliberament dels pocs interns que encara hi eren i el buidament del dispositiu el dia 19 de març. Durant 200 dies, el CIE de la Zona Franca va existir sense internaments. Com que era impossible practicar expulsions, els CIE d'Espanya van romandre buits fins a l'anunci del Govern central de reactivar els internaments a partir del 23 de setembre.

La reflexió següent té a veure amb les situacions que van tenir lloc el 2020 en relació amb l'internament de persones migrades al CIE de la Zona Franca. D'una banda, hi ha la tasca de visites i acompanyaments a interns durant gairebé tot el primer trimestre. Aquesta tasca ja no va ser fàcil durant el mes de febrer i el principi del mes de març, molt abans de l'estat d'alarma, quan les notícies sobre l'abast de la pandèmia a Itàlia i la resta d'Europa eren alarmants i el degoteig de països que tancaven fronteres amb Espanya no deixava de créixer. Els interns que aleshores estaven tancats ho sabien: van ser setmanes viscudes amb molta tensió dins del CIE, que feien més

complicat l'acompanyament de qualitat per part de l'equip de Migra Studium. I, finalment, des del 5 d'octubre, hi ha la represa de la seva activitat d'internament i la facilitació de les expulsions o devolucions. En aquell moment, però, la direcció del CIE, a través de la complicitat dels òrgans judicials, va impedir el reinici de les visites i l'acompanyament de Migra Studium, de qualsevol altre ONG, del Servei d'Atenció Religiosa i, fins i tot, de les famílies i amistats dels interns.

El CIE ha esdevingut un lloc amb un internament agreujat dins de l'internament mateix previst a la Llei 4/2000 d'estrangeria. D'aquí ve el títol d'aquest text: "Menys drets, més patiment". Quan les limitacions dels drets han restringit més encara les llibertats dels interns, l'internament els ha causat molt més patiment. Les voluntàries per acompanyar-los i visitar els CIE han estat testimonis d'aquest patiment.

Aquestes pàgines pretenen fer visibles dues realitats, totalment oposades, però que han estat possibles durant el 2020. La primera realitat és que Barcelona va viure 200 dies sense detencions, sense internaments, sense expulsions. Durant 200 dies, la capital catalana va viure lliure de la part més repressiva de les polítiques migratòries. La segona realitat és que, en l'últim trimestre de l'any i encara actualment, els interns viuen en un penós "sobreinternament" dins de l'internament ja previst per la legislació. I, després de diversos mesos, ni el Ministeri de l'Interior ni els òrgans judicials han pres mesures efectives per alleugerir-lo; ans al contrari, sembla que hi ha hagut una voluntat de normalitzar i perpetuar aquesta situació anòmala d'aïllament social dels interns.

1. Mirada al CIE des de l'experiència de l'acompanyament

Del gener al març del 2020, l'equip de Migra Studium va rebre 57 peticions de visita i va acompanyar personalment 56 persones privades de llibertat al CIE de Zona Franca, amb un total de 118 visites individualitzades. Dels acompanyaments fets, 22 van requerir una atenció especialitzada. Tots les visites es van fer a homes, perquè, tot i que les obres de reforma del mòdul de dones van acabar el 2019, durant els mesos que el centre va internar només hi va haver homes. S'ha de recordar que el total d'interns que van sol·licitar ser visitats per Migra Studium (57), de fet, representa només el 26%, aproximadament, del total de persones (219) que van estar internades al CIE de Zona Franca fins el 19 de març. Queda, per tant, un marge amplíssim per garantir plenament aquest dret de visites¹.

Tot i que és cert que, en general, els agents de la Policia Nacional faciliten les visites, les voluntàries hi han registrat dotze incidències. La majoria tenen a veure amb retards injustificats a l'hora d'iniciar les visites (de 20 a 60 minuts) o amb esperes excessivament llargues ja dins la sala de visites (on les visitants són tancades amb pany i clau fins que el funcionari policial no obre i porta l'intern). Malgrat que les ONG tenien un horari de visites més ampli que els familiars i que les persones voluntàries sempre s'identificaven com a membres de la fundació, en no poques ocasions els agents policials de torn interpretaven l'horari de visites restrictivament i així reduïen les hores de visita efectives. La raó més comuna per als retards, segons la versió dels agents, era la manca de personal en el torn per facilitar el moviment de les visites. L'alta rotació dels agents sembla un dels motius clars que dificultava la tasca de les voluntàries, ja que en algunes ocasions les normes i

regles de funcionament s'aplicaven arbitràriament, segons qui hi hagués de torn, o bé era la voluntària mateixa qui havia de recordar a l'agent quin era l'horari de visites autoritzat. Finalment, l'augment evident de la tensió dins del CIE durant els últims dies de febrer i les dues primeres setmanes de març també pot explicar la reiteració i l'acumulació d'incidències, i accentuava la percepció de l'arbitrarietat patida per l'equip d'acompanyament.

L'equip de voluntàries va reduir la mitjana de visites per intern a 2,1, que és molt semblant al nivell del 2018 (2,5 visites/intern), a diferència de les 3,3 visites/intern de l'any 2019. A falta de les dades oficials, aquest nombre menor de visites per intern es pot explicar per una durada de l'internament inferior al màxim legal de 60 dies o per la celeritat amb què les autoritats responsables del CIE van reduir el nombre d'internaments en les últimes setmanes abans del tancament del dispositiu, tant per fer efectiva l'expulsió (sobretot d'algerians) com per deixar en llibertat els interns (la resta de nacionalitats).

Respecte als acompanyaments que van demanar un seguiment més especialitzat, la pandèmia també ha generat

1. En la data de redacció d'aquestes pàgines (finals de l'abril del 2021), el Ministeri de l'Interior no ha publicat encara les dades oficials sobre internament de l'any 2020 ni tampoc no ha proveït les dades requerides per Migra Studium a través del portal de transparència. El nombre total d'interns (219) s'ha inferit a partir de l'últim número d'intern visitat que el centre assigna a les persones que hi estan privades de llibertat. Després de la reactivació de l'internament l'octubre del 2020, i només a partir del gener del 2021, Migra Studium únicament ha pogut entrar en contacte telefònic amb interns del CIE. L'estimació pròpia d'interns que fa Migra Studium durant tot l'any 2020 és de 366. Per tant, són 219 del gener al març, i 147 de l'octubre al desembre.

una casuística pròpia. En conjunt, 14 casos de 22 tenen a veure amb necessitats d'un acompanyament més estret durant els darrers dies abans i després del tancament del CIE: hi va haver una veritable campanya, per part de Migra Studium, d'assessorar els interns i d'acompanyar lletrats per demanar la llibertat judicialment, un cop es va anant verificant el tancament de fronteres i les resolucions de la Unió Europea, el Consell d'Europa i el Defensor del Poble on s'afirmava que l'internament era inútil si no era possible l'expulsió. Després del tancament, un nombre significatiu d'interns van quedar en llibertat, però en situació de carrer, en un moment en què s'havia decretat l'estat d'alarma i el confinament domiciliari. L'equip de visites encara va acompanyar aquestes persones en la manera de trobar recursos d'emergència habitacional, albergs o altres solucions.

Malauradament, els casos especials de presumptes menors i de persones amb malalties mentals i físiques (8 de 22) són proporcionalment nombrosos. Ens recorden que la normalitat de l'internament, enmig de l'excepcionalitat pandèmica, s'acarnissa amb la població més vulnerabilitzada.

Les persones visitades al llarg de les 10 setmanes en què Migra Studium va poder ser-hi eren de 8 nacionalitats declarades, gairebé 9 de cada 10 eren procedents del Magrib (51): 19 algerians i 18 marroquins. La resta de nacionalitats tenia una presència residual. Tal com es va detectar des del 2018, hi ha una tendència governamental d'internar nacionals magrebins al CIE de Barcelona. Aquesta sobrerrepresentació de persones procedents del Magrib pot ser conseqüència de diversos motius.

Primerament, hi ha l'esforç, per part del Ministeri de l'Interior, d'augmentar la taxa d'expulsions a través de la concentració d'interns procedents de dos països que tenen acords bilaterals de readmissió de ciutadans en situació irregular². D'altra banda, la proximitat geogràfica, amb l'abaratiment consegüent dels costos estructurals i logístics de les expulsions, l'existència d'oficines consulars d'aquests països a la ciutat de Barcelona i el caràcter dels estats mencionats com a col·laboradors en les polítiques d'externalització del control de fronteres (a través de l'admissió de nacionals de països tercers en trànsit), converteixen els ciutadans del Marroc i d'Algèria en diana dels internaments al CIE de la Zona Franca.

2. Mirada al drama humà del CIE

El 2020 no va canviar el fet constatat que el CIE representa l'hostilitat vers les persones migrades. Malgrat els 200 dies que va estar tancat, el CIE va tornar a mostrar el rostre visible, físic i estructural de la voluntat cega de no acollir, de no reconèixer, de no atendre l'altre, el que és diferent, el que ve d'altres terres. En un món en pandèmia, la societat ha de continuar suportant polítiques que neguen l'acollida, la protecció, el reconeixement i l'atenció.

Els interns són persones amb projectes migratoris i desitjos de tenir una vida millor que estan a punt d'ensorrar-se. Els somnis d'integració, de regularitzar la residència, de treballar, d'estudiar, de rebre protecció internacional, de viure com a ciutadans a casa nostra són estripats al CIE:

2. El Marroc, amb un acord en vigor des del 3 de febrer de 1992 (www.boe.es/boe/dias/1992/04/25/pdfs/A13969-13970.pdf), i Algèria, amb un acord en vigor des del 18 de febrer de 2004 (www.boe.es/boe/dias/2004/02/12/pdfs/A06350-06352.pdf).

són molt poques les històries d'èxit dins del CIE, són poques les persones que surten en llibertat i arriben a poder refer la seva vida. Les voluntàries de Migra Studium saben que, sovint, han d'acompanyar el fracàs i el patiment. Però també és aquí on es fa palesa la humanitat, que també és molt fràgil, com ho és sempre la condició humana. Unes quantes visites i unes quantes converses fan possible un acompanyament humà i humanitzador.

L'any 2020 està marcat per la pandèmia, sí, però no s'ha d'oblidar que en les primeres setmanes de l'any el país va patir els efectes del temporal Glòria, amb una climatologia extrema. Les baixes temperatures, el vent, les pluges incessants i la humitat es van fer presents al CIE i també van fer-hi més dures les condicions de vida. A més, a mesura que l'alarma per la covid-19 es feia més evident, la tensió entre interns i entre aquests i la policia també va fer més evidents les vulnerabilitats de les persones que hi estaven internades, així com les situacions de vulneració dels seus drets. De tot això, també en parlen els testimonis d'alguns dels interns visitats, redactats en primera persona, tal com van ser explicats a les voluntàries³:

“El meu viatge ha estat molt llarg”, Ibrahim (24 anys, Gàmbia, 56 dies al CIE, alliberat).

“Al 2015, vaig marxar cap a Líbia i vaig haver de travessar el Senegal, Mali, Burkina, un viatge molt llarg i sense dir res a la meva família: volia estalviar-los la duresa del comiat, preocupacions, sobretot no volia que es preocupessin. Me'ls estimo tant que no suportaria veure que pateixen per causa meva. Tenia molt clar que, en arribar a Líbia, agafaria una pastera cap a Itàlia, i així va ser. Però el trajecte no me l'esperava tan dur; quan torno a recordar-lo només em

venen sentiments de por, de l'horror de sentir la mort en aquelles aigües tan negres. Perquè..., saps? Van morir dos dels meus companys i els van fer fora de la pastera, allà enmig del mar...

A Itàlia, vaig trobar feina temporal de jardineria i cuina i, després d'un temps sense feina, uns coneguts d'Almeria em van animar a venir a Espanya l'any passat, el 2019. A Almeria treballava durant alguns dies a un hivernacle; les condicions eren molt dolentes, inhumanes, i vaig decidir tornar cap a Itàlia. I just a la frontera van demanar-me la documentació i van portar-me al CIE. Estic tancat aquí des de fa 49 dies; la meva família no sap res de mi; la veritat és que no vull parlar amb la mare, no vull que pateixi si li explico que estic al CIE. I estic molt sol aquí dins. No tinc a ningú, no conec a ningú. Només somio en un futur millor, en el qual pugui treballar i ajudar la família”.

“No em trobo bé, estic cansat; no estic bé”, Hocim (25 anys, el Marroc, expulsat després de 42 dies d'internament).

“Porto dos anys vivint a Donosti i treballo i faig cursos. No sé perquè em porten aquí”. [Hocim torna a repetir el mateix, no dos sinó tres, quatre, potser fins a cinc vegades. El deixo que parli i a cada vegada es queda com adormit]. “Perdona, estic cansat, em donen unes pastilles amb els àpats...” [M'ensenya les caps de Diazepam i Dormidina i em diu que, del primer, en pren 6 o 7 comprimits al dia i, del segon, només per dormir, uns quatre. També em comenta que no està gaire acostumat a prendre medicaments, però que li

3. Els noms dels testimonis (i, en algun cas, el país d'origen) han estat modificats per mantenir la confidencialitat de les persones internes.

ha explicat el metge del CIE que així està més tranquil. La conversa es fa difícil i ara entenc que és a causa de la sobremedicació que ha pres. Va estar-hi només deu dies més durant els quals ens vam trobar una vegada més i ell continuava cansat, absent, repetint les frases en bucle.]

“Jo no vull problemes, només vull viure”, El Fekri (25 anys, Algèria, expulsat als 53 dies d'internament).

“Mira, no tinc ganes de parlar” [em va dir, però sense moure's de la cadira. Jo tampoc vaig fer cap moviment i vaig decidir donar-li espai. No van passar ni dos minuts i, de sobte, va sortir un torrent de paraules]. “Em guanyo la vida, saps? No depenc de ningú, guanyo diners amb la xatarra, no robo a ningú, no em fico en problemes... tot el que vull és viure. Aquí al CIE fa molt fred i no hi ha calefacció, només tenim una manta, bé ara ens han donat una altra. De totes maneres, no vull problemes, aquí hi ha agents de policia que colpegen els interns, saps? Jo ho vaig veure el dimarts però no vull problemes” [Torna a callar. Ens mirem als ulls i, sense voler, desvio la mirada a la mà dreta, que porta mig ensangonada i mig amagada.] “Sí, la mà. És el pitjor que m'ha passat des de queestic aquí; va ser ahir a la tarda: estava resant a la cel·la i van entrar cinc agents de policia per burlar-se de mi; vaig continuar i al final se'n van anar. Però en acabant no vaig poder controlar la meva ràbia i vaig colpejar la paret. Soc ximple, ja ho sé, però no vaig poder suportar aquells insults i burles”.

“Tinc 16 anys i molta por”, Wanis (16 anys, Algèria, expulsat).

“Sóc menor. Ho he repetit un munt de vegades, però no em fan cas. No sé què puc fer. Tinc molta por, no sé perquèestic aquí. Fa cinc dies que vaig arribar i no puc dormir ni menjar.

Tinc por a la cel·la, al pati, al menjador. Necessito que em facin les proves i així em deixaran sortir d'aquí. No puc tornar a Algèria, allí visc al carrer: els meus pares són morts i del meu germà fa anys que no sé res d'ell. Tinc molta por”.

En Wanis va arribar en pastera. Va començar a parlar amb la voluntària de Migra Studium perquè la seva aparença de menor d'edat era evident i el mateix director del CIE va demanar que el visitessin. Però mai no li van fer les proves mèdiques per acreditar aquesta minoria. Tot al contrari, la primera setmana de l'estat d'alarma per la covid-19 va ser expulsat a Algèria, un dels últims països que van tancar fronteres amb Espanya.

“Vaig arribar amb 14 anys i no puc tornar al meu país”, Ahmed (19 anys, Algèria, alliberat després de la declaració de l'estat d'alarma).

“Vaig arribar a Barcelona fa cinc anys, quan tenia 14. Va ser per carretera, passant amagant entre les rodes d'un camió. Em sembla que és el més perillós que vaig fer mai. Em penso que vaig tenir molta sort perquè no em van enxampar i a més, durant cinc anys vaig viure a un pis tutelat. Al fer 18 anys tot es va complicar: havia de deixar el pis i vaig anar a viure amb un amic. Des de llavors tot es va complicar i un dia, caminant pel carrer vam començar una baralla i agents de la policia ens vam detenir i a mi em vam portar al CIE tres dies després d'estar detingut a comissaria”.

El 19 de març, l'Ahmed va ser alliberat a causa del buidament del CIE per la pandèmia. L'Ahmed presenta una discapacitat del 58% reconeguda pel Sistema Català de Salut, que fa que hagi d'estar en contacte amb un referent,

tot i que és major d'edat. Durant els dies posteriors al seu alliberament, va ser acollit en una casa de colònies del Maresme. Tota aquesta situació li va produir un grau d'estrès que no va saber canalitzar i es va autolesionar la cama. Va necessitar 60 punts de sutura.

“No tinc lloc on anar”, Amin (29 anys, Marroc, alliberat després de 44 dies al CIE).

“Vaig fer un viatge molt llarg des del Marroc. Però el pitjor va ser que els meus familiars a València no vam voler ajudar-me així que vaig quedar-me a Múrcia durant un temps. Allà em vam parlar de Lleida i les possibilitats de trobar feina i, efectivament: sense contracte i cobrant molt poc però era una feina. Així i tot, jo vaig decidir anar-me a França pensant que seria més fàcil però la meua decisió es va convertir en trampa: creuant la frontera de la Jonquera, van parar el bus al qual anava i em demanaren la documentació”.

Ja feia 44 dies que era al CIE i, com passa massa sovint, desconeixia la seva situació jurídica, no tenia ningú que el visités i no disposava ni tan sols del telèfon de l'advocat que l'havia assistit. No en va treure res de positiu, de la sol·licitud d'asil ni del reexamen que li havia aconsellat fer un company. En els dies següents, se succeeixen els esdeveniments i, si la informació general era confusa, dins del CIE era absolutament caòtica: es prohibeixen les visites, l'orientació jurídica i els serveis socials. El 14 de març, truca i informa d'un gran neguit general. Apareixen diversos intents de vaga de fam, els interns no volen pujar a les habitacions per por a la situació sanitària, i la policia respon amb aïllaments injustificats d'interns i diverses agressions. Mentre que en altres CIE es produeixen

alliberaments, al de Barcelona es deporten 15 algerians poques hores abans que es tanquin fronteres. Un dia després del tancament del CIE, hi vam tornar a parlar. El que havia de ser una trucada d'alleujament era una altra bufetada de realitat, la seva crua realitat. En plena histèria col·lectiva per la pandèmia, Alí, juntament amb altres companys es troba sense cap sostre on dormir, cap lloc on anar ni res per menjar. Va dir que provaria de posar-se en contacte amb l'Ajuntament o amb albergs per veure què s'hi podia fer. Mentrestant, avui tocava dormir a la plaça d'Espanya. Demà, qui sap...

“El fred és insuportable”, Jaime Airreztietia (38 anys, Xile, 58 dies al CIE, possiblement alliberat).

“Vaig arribar com un turista més a l'aeroport del Prat, des del meu estimat Xile. Sí, estimo molt el meu país però allà no és vida bona: vaig perdre un ronyó quan una bala m'atenyé de manera accidental durant uns aldarulls. Gairebé podia haver mort però en canvi em va fer més ferma a la meua decisió de venir a buscar feina com pintor. Però el visat turista va caducar i, (potser era qüestió de temps), quan aquella tarda van demanar-me la documentació al metro la sort estava tirada”.

“Fred” es la paraula que segurament es va repetir més en les visites. El menjar estava fred, amb les safates preparades una hora i mitja abans de consumir-lo, les sales per passar el llarg dia estaven fredes, les habitacions congelades, etcètera. Ell ho patia especialment en la zona lumbar, ja que l'operació de l'extirpació li havia provocat problemes en el tors. Va informar de la seva situació tothom qui va poder dins del CIE i va demanar alguna mesura que l'ajudés a portar millor la situació. Unes faixes tèrmiques que li

dúiem setmanalment es tot el que va aconseguir. Van ser 58 dies i 58 nits. Les nits eren més dures, ja que li costava molt dormir a causa del fred a l'esquena. Van ser 1.392 hores de patiment que es van acabar apurant fins al límit legal. Probablement va sortir en llibertat enduent-se la ràbia de qui ha estat privat de llibertat en unes condicions pèssimes per una falta administrativa.

3. Mirada als drets en un CIE en pandèmia. Del camí cap a la inactivitat fins a la represa d'internaments

Hi va haver tres esdeveniments durant l'any 2020 que van afectar la garantia i el gaudi dels drets de les persones internades: el progressiu tancament de l'activitat del centre al març, la represa dels internaments a l'octubre amb contagis, quarantenes i confinaments i, finalment, aquesta mateixa represa dels internaments, però sense visites de famílies ni ONG. Per emfatitzar la mirada centrada en les persones internades i els seus drets fonamentals, a continuació es presenta aquesta mena de crònica dels fets del 2020. Vol ser una radiografia de la situació dels drets fonamentals al CIE de la Zona Franca durant aquest període.

3.1. El camí cap a la inactivitat del CIE

Al llarg de la primera quinzena de març, es va alterar el règim ordinari de visites fins a arribar al punt en què la Direcció del CIE no les va permetre. El clima de tensió dins el CIE va empitjorar progressivament i va arribar a haver-hi una presumpta agressió policial el dimecres 15 de març a la tarda, amb detalls durs, que va ser denunciada el dimecres 18 davant el jutjat de guàrdia i que va rebre cobertura mediàtica. Migra Studium es va posar en contacte amb els advocats que havien portat els casos d'internament

i hi va donar suport jurídic. El motiu semblava fútil: l'insult d'un intern a un grup de policies que, suposadament, s'hi van acarnissar en l'agressió.

3.2. Suspensió del règim de visites des de la reactivació del CIE

Un cop reprès l'internament de persones estrangeres als CIE espanyols a partir del 23 de setembre de 2020, el 5 d'octubre van ingressar 81 interns algerians al CIE de Zona Franca, procedents de Mallorca. L'equip de Migra Studium, però, no va poder reprendre el seu programa de visites a interns a causa de l'acció combinada entre la decisió del director accidental del CIE de suspendre cautelarment les visites tot esperant una decisió judicial sobre la qüestió, la tardança dels dos jutges de control d'estada a pronunciar-se, i els criteris contradictoris emesos, fins al punt que la fiscal delegada d'Estrangeria els va reclamar una resolució conjunta, que aportés uns criteris raonables que permetessin les visites de lletrats d'ONG i altres organitzacions de defensa de persones migrades.

L'examen de l'acció creuada entre el director accidental del CIE, els titulars dels jutjats d'instrucció números 1 i 30 de Barcelona, la fiscal delegada d'Estrangeria de Barcelona, els lletrats de Migra Studium i Irídia, i fins i tot l'Ajuntament de Barcelona, permet identificar que els drets que hi havia en joc per l'especial situació sanitària es van veure afectats per les sensibilitats diferents dels operadors jurídics quan es tracta de fixar una solució satisfactòria a la garantia i el gaudi d'aquests drets.

El bloqueig sostingut en el temps de les visites a interns al CIE de Barcelona des de l'octubre del 2020 planteja algunes

qüestions. La primera es la incidència de la suspensió de les visites de membres d'ONG a un CIE que ha mantingut un nivell de conflictivitat sensible al llarg dels anys. La presència constant de les persones voluntàries de Migra Studium cinc dies a la setmana al CIE de la Zona Franca permetia dur a terme el que diu el fiscal de sala coordinador d'Estrangeria⁴ sobre les ONG acreditades. Quan Migra Studium exerceix el seu dret de visita, es converteix en coadjuvant de l'Administració en la defensa dels drets fonamentals: “como coadyuvantes de la salvaguarda de los derechos de los internos en el sentido reconocido por el artículo 62 bis 3 LOEX”. D'altra banda, l'Alt Comissionat de Nacions Unides per als Refugiats⁵, considera que és molt important la bona qualitat i la quantitat de les visites que reben les persones migrants privades de llibertat:

Las visitas familiares y de otro tipo son un derecho, no un privilegio. Son un importante recurso, no solo para ayudar a los detenidos por razones migratorias a hacer frente a su situación y la inseguridad de sus circunstancias, sino también para ayudarles a prepararse para la vida después de la detención, ya sea en el país de destino o de asilo, o en el país de origen. Sin embargo, la realidad en la detención migratoria es que las visitas [...] son difíciles. No obstante, el principio rector debe ser la promoción del contacto con el mundo exterior, sujeto solo a las limitaciones de seguridad y únicamente si hubiera evidencia de carácter convincente.

La segona qüestió que planteja aquest bloqueig és que revela, amb la prohibició de les visites, sobre la inadequació estructural dels CIE per preservar drets que no han de ser

impedits o restringits quan es priva una persona estrangera de llibertat ambulatoria com a mesura cautelar en un procediment de devolució o d'expulsió.

Finalment, la tercera qüestió és la lesió de drets provocada pel retard i les contradiccions en les resolucions dels òrgans de l'Administració de justícia.

3.3. Crònica de la represa de l'activitat al CIE

- Dia 5 d'octubre de 2020. El director accidental del CIE de la Zona Franca comunica, als titulars dels jutjats d'instrucció 1 i 30 de Barcelona i a la Fiscalia d'Estrangeria de Barcelona, l'ingrés de 81 interns algerians procedents de Palma de Mallorca entre les 20.00 i les 21.00 hores. Hi indica la suspensió cautelar de les visites mentre no rebí una resolució judicial que ordeni el contrari.
- Dia 9 d'octubre de 2020. Primera notificació de Migra Studium dirigida al titular del Jutjat d'Instrucció 1 de Barcelona. Migra Studium comunica que el cap de seguretat del CIE va decidir la suspensió cautelar de les visites mentre una resolució judicial no disposés el contrari, i que l'òrgan judicial ha d'aprovar un pla de contingència al CIE per a la prevenció i la gestió dels contagis per covid-19 i, en conseqüència, insta el jutjat de control perquè dicti la resolució esmentada. A més, Migra Studium aporta documentació relativa a les mesures adoptades en altres

4. Nota interna 1/2015, dins el “Protocolo y Actas de Visitas a CIE”, accessible a: <http://blogextranjeriaprogestion.org/wp-content/uploads/2016/11/protocolo-visitas-cie-2015-mf.pdf>.

5. “Monitorear la Detención Migratoria: Manual Práctico”, 2014, accessible a: www.refworld.org.es/docid/5548c6244.html.

CIE d'Espanya: interlocutòria del Jutjat d'Instrucció 9 de Múrcia del 20 d'abril, informe de la Prefectura Superior de Policia de Madrid del 5 d'octubre i interlocutòria del Jutjat de Control 8 de Las Palmas del 8 d'octubre. Tota aquesta documentació complementària evidencia que s'han pres mesures per al control de contagis, l'establiment del règim de visites en el context de la covid-19, les limitacions d'aforament als CIE i les conseqüències després d'un positiu. Si a Múrcia, Las Palmas i Madrid s'havien avançat a prendre mesures, a Barcelona no havia d'haver-hi obstacles per fer el mateix.

Per això, només 4 dies després de la represa dels internaments a Barcelona, Migra Studium va sol·licitar que el jutjat de control regulés el nombre màxim de persones que es podia internar al CIE; el règim de visites de familiars i d'ONG; les mesures de prevenció i higiene exigibles per al bon funcionament del CIE; la previsió d'actuació d'ofici en cas de contagi d'interns o de treballadors, inclosa, si esqueia, la clausura de l'establiment.

- Dia 9 d'octubre de 2020. Providència del titular del Jutjat d'Instrucció 1 de Barcelona, en funció de control dels CIE, on acusa recepció de la documentació abans ressenyada, exigeix incoar diligències de CIE, té per aportada la documentació i ordena donar-ne trasllat a la Fiscalia perquè emeti un informe.

- Dia 14 d'octubre de 2020. Diligència d'ordenació del lletrat de l'Administració de justícia del Jutjat d'Instrucció 1, que al·ludeix a un escrit del Ministeri Fiscal i ordena unir a les actuacions la queixa i la documentació remeses per Migra Studium.

- Dia 16 d'octubre de 2020. Segona queixa elevada per Migra Studium, conjuntament amb Irídia, al Jutjat d'Instrucció 1 de Barcelona. Aquesta segona queixa dona raó del coneixement del contagi d'un intern en el CIE (del grup de 81 internat el 5 d'octubre) per la notícia que publica el diari *El País* amb data de 15 d'octubre⁶. En el context de la segona onada de contagis, i a la vista de les disposicions adoptades per la Generalitat per reforçar la prevenció, Migra Studium i Irídia insisteixen que els CIE no reuneixen les condicions necessàries per mantenir les mesures de seguretat sanitària vigents. Posant com a exemple les resolucions adoptades pels jutjats de control de Múrcia i de Las Palmas, insten a clausurar el CIE i a buscar recursos alternatius per tal que la persona que havia donat positiu en covid-19 i les que hi hagin mantingut contacte estret passin la quarantena en condicions de seguretat.

- Dia 16 d'octubre de 2020. Queixa elevada per l'Ajuntament de Barcelona al Jutjat d'Instrucció 1 de Barcelona. Un cop constatat el positiu per covid-19 d'un intern del CIE el 14 d'octubre, l'Agència de Salut Pública de Barcelona va fer una visita d'inspecció el 15 d'octubre que va concloure el següent: que el CIE té un pla d'actuació en cas de contagi per covid-19, però no un pla de contingència total que inclogui les mesures funcionals i estructurals que cal aplicar per evitar la propagació del SARS-CoV-2 al centre; que els 39 interns del mòdul B s'havien de considerar contactes estrets atès el règim de convivència

6. <https://elpais.com/espana/catalunya/2020-10-15/el-cie-de-zona-franca-registra-su-primer-positivo-por-covid-una-semana-despues-de-su-reapertura.html>.

seguit en el mòdul; que, tot i que tots els contactes estrets han de mantenir 10 dies de quarantena a partir del 9 d'octubre, només 3 disposen de dormitori individual, i que cal traslladar a un altre recurs les 36 persones que no poden mantenir la quarantena dins el CIE.

A la vista de les disposicions dictades pel Jutjat de Control de Las Palmas, l'Ajuntament sol·licita al Jutjat d'Instrucció 1 que ordeni la clausura del CIE mentre no pugui assegurar el dret a la integritat física i a la salut de les persones internes, al funcionariat dels cossos de seguretat i a altres treballadors i treballadores.

- Dia 17 d'octubre de 2020. Diligència del titular del Jutjat d'Instrucció 1 de Barcelona. Ordena que s'uneixin a les diligències la documentació aportada conjuntament per Migra Studium i Irídia, així com l'aportada per l'Ajuntament de Barcelona, i ho trasllada al Ministeri Fiscal perquè n'informi.

- Dia 19 d'octubre de 2020. Informe de la fiscal delegada d'Estrangeria de Barcelona, que és còpia d'un informe que en realitat és del 28 de maig de 2020, en el qual la fiscal es pronuncia sobre les mesures de prevenció de contagis i de protecció plantejades pel servei mèdic mateix del CIE de la Zona Franca, l'11 de maig de 2020. Les considera proporcionades i adequades al context sanitari, tot i que la seva aplicació impliqui una limitació del ple desenvolupament del dret a les visites de les persones internes: la primera mesura consisteix a impedir l'accés a les persones que presentin simptomatologia compatible amb la covid-19 o amb una temperatura corporal que sobrepassi els 37,5 °C, i a exhibir aquests criteris limitadors

als taulers d'anuncis. La segona mesura consisteix a introduir mampares de plàstic per a la separació dins dels locutoris. La tercera mesura consisteix a mantenir les distàncies de seguretat dins de les zones comunes.

- Dia 28 d'octubre de 2020. Segona queixa elevada per l'Ajuntament de Barcelona als jutjats d'instrucció 1 i 30 de Barcelona. Recorda la queixa elevada el 16 d'octubre, en la qual recomanava el trasllat a altres centres de les 36 persones que no podien complir la quarantena en condicions de seguretat suficient al CIE, així com la clausura d'aquest centre mentre no disposés d'un pla de contingència total davant l'amenaça de la covid-19.

Al·ludeix a l'informe epidemiològic redactat per l'Agència de Salut Pública de Barcelona el 23 d'octubre. Aquest nou informe afegeix informació sobre el manteniment d'un mer pla d'actuació per al cas de contagi, sense l'abast d'un pla de contingència. Es refereix als 3 contagis produïts i als 68 contactes estrets: 37 en el mòdul A i 31 en el B. Recomana que se'ls sotmeti a una quarantena preventiva de 10 dies a partir del 23 d'octubre. Insisteix que només 6 persones podrien fer-la en condicions de seguretat dins del CIE, per la qual cosa recomana el trasllat de les 62 restants a un altre recurs. Per fi, torna a sol·licitar la clausura del CIE mentre no pugui preservar la integritat física i la seguretat dels interns, el funcionariat dels cossos de seguretat i altre personal de servei.

- Dia 28 d'octubre de 2020. El Defensor del Poble emet un justificant de recepció de la queixa elevada per Migra Studium el mateix dia. La queixa de Migra Studium planteja dues situacions problemàtiques.

En primer lloc, hi ha la manca d'un pla de contingència davant de la covid-19, tot i les repetides sol·licituds al Jutjat d'Instrucció 1 de Barcelona perquè resolgui, la necessitat demostrada pel primer contagi, l'informe de l'Agència de Salut Pública de Barcelona sobre la manca de pla de contingència, la informació pública de tres contagis el 22 d'octubre (que van suposar l'aïllament de sis persones, una de les quals era policia), i la presentació d'un segon escrit de l'Ajuntament de Barcelona en què expressava la seva preocupació per la situació epidemiològica. Identifica la Delegació del Govern a Catalunya, la Subdelegació del Govern a Barcelona, la Prefectura Superior de Policia de Barcelona, la Direcció del CIE de Zona Franca i els jutjats d'instrucció 1 i 30 de Barcelona com a responsables de no haver dictat instruccions o resolucions ni haver pres mesures sobre la reactivació del CIE, el règim de visites, les mesures de prevenció o reacció davant d'un cas positiu per coronavirus, la manera de dur a terme l'atenció sanitària dins del centre i les mesures d'aïllament, confinament o quarantena.

En segon lloc, hi ha la queixa per la impossibilitat d'accedir a les instal·lacions i als interns des del 5 d'octubre per part d'ONG com Migra Studium, de les famílies dels interns i del Servei d'Atenció Religiosa, i per la limitació d'accés del personal de la Creu Roja Espanyola a la zona d'oficines, sense que puguin entrar als patis ni a les zones comunes.

- Dia 13 de novembre de 2020. Tercera queixa presentada per Migra Studium, conjuntament amb Irídia, sobre la situació de manca de visites i, sobretot, les condicions en què es verifiquen al CIE les mesures d'aïllament, confinament i quarantena dels interns que presenten una

PCR positiva. Un mes després de les queixes presentades i sense resposta per part dels jutjats d'instrucció 1 i 30, es fa una nova queixa als jutjats de control adjuntant les denúncies penals presentades per Irídia en nom de dos interns confinats per coronavirus, per fets ocorreguts el 31 d'octubre, i s'informa de les situacions que s'han produït en el context dels aïllaments per covid-19 dins el centre. Es demana al Jutjat d'Instrucció 30 que les persones que hagin de complir mesures de quarantena siguin traslladades a dependències adequades i que es faci una investigació sobre les condicions que s'han donat en el compliment de les mesures d'aïllament per covid-19 des de la reobertura.

- Dia 11 de gener de 2021. Interlocutòria del Jutjat d'Instrucció 1 de Barcelona. Com a fets, recopila la documentació referida anteriorment. Es remet a la interlocutòria del 7 de juny de 2020, per la qual adopta sis mesures de prevenció proposades pel servei mèdic mateix del CIE per tal de garantir que es facin les visites d'acord amb la legislació actual. Considera que no s'han produït noves circumstàncies que exigeixin adoptar una resolució diferent, de manera que remet al director a les sis mesures esmentades.

Comparteix la visió del Ministeri Fiscal sobre els riscos per a la salut individual i per a la salut pública que comporta la ràpida propagació del virus i els contagis de covid-19, de manera que aposta per l'adopció de mesures preventives a termini curt i mitjà, amb visió de futur. Enumera les següents: detecció ràpida, diagnòstic i aïllament de casos asimptomàtics; estudi de contactes, i estudi de les quarantenes que puguin correspondre. Entén procedent adoptar mesures que complementin les que ja ha adoptat el director accidental del CIE, com ara:

– Triatge. Ingress de nous interns en l'horari comprès entre les 6.00 i les 22.00 perquè el personal sanitari faci una detecció precoç de casos en interns amb símptomes compatibles amb la covid-19 i els derivi als serveis assistencials corresponents.

– Accés al CIE de Barcelona. Presa de la temperatura corporal mitjançant termòmetre sense contacte a qualsevol persona que hagi d'entrar, i prohibició d'accés a qui superi els 37,5° C. Subministrament de gel desinfectant. Obligtorietat de portar mascareta.

– Adopció diària i actualitzada de totes les mesures de detecció precoç, vigilància i control de la covid-19 que estableixi el Ministeri de Sanitat, i comunicar-les a l'autoritat judicial i al Ministeri Fiscal.

• Dia 15 de gener de 2021. Acord de la titular del Jutjat d'Instrucció 30 de Barcelona. El director accidental del CIE de la Zona Franca va tornar a reclamar una resolució el 14 de gener. El 15 de gener la titular del Jutjat va visitar el CIE. En acabar la visita, va emetre l'acord. Reafirma el que expressa un acord dictat el 6 de novembre de 2020, en què confirmava la justificació del criteri del director accidental de restringir al màxim l'ingrés de persones externes per evitar contagis, i en el qual establia les condicions d'accés per salvaguardar el dret de defensa reconegut constitucionalment. Es basa en l'informe mèdic del CIE de 14 de gener de 2021, que recomanava mantenir la restricció de les visites per protegir la salut dels interns i els treballadors del CIE, i se sosté en les mesures de prevenció a Catalunya establertes per la Generalitat davant la situació de la pandèmia. Avala la consideració

de “grups bombolla” que tenen les persones que conviuen habitualment en cadascun dels dos mòduls del CIE. Alhora, tenint en compte la mitjana de deu visitants al dia i les dimensions dels locutoris, considera que el manteniment del règim de visites trencaria la consideració dels mòduls com a grups bombolla i podria alterar les condicions higièniques i de profilaxi que es mantenen. Confirma la suspensió de visites.

• Dia 20 de gener de 2021. Diligència de la fiscal delegada d'Estrangeria de Barcelona. Rescata les sis mesures aprovades en la Interlocutòria del Jutjat d'Instrucció 1 de l'11 de gener. Concretament, les dues mesures que afecten el dret de visites són la prohibició d'accés a les persones que presentin símptomes compatibles amb la covid-19 o amb una temperatura corporal que sobrepassi els 37,5 °C (prohibició que ha de quedar publicada en els taulers d'anuncis) i la introducció de mampares plàstiques de separació interpersonal dins dels locutoris. Cal afegir-hi les mesures que imposen el manteniment de la separació i del distanciament físic en les sales d'espera, així com la higienització dels espais.

La fiscal delegada, mitjançant l'escrit que presenta, pretén aconseguir una resolució judicial unànime i conjunta per part dels dos jutjats de control sobre dues qüestions que afecten els drets dels interns: el dret dels interns a rebre visites (article 16.2.i, RD 162/14), que només es pot restringir mitjançant una resolució judicial, i el dret dels interns a entrar en contacte amb ONG i organismes internacionals i no governamentals de protecció de migrants (article 16.2.i, RD 162/14, i article 62 bis 1.j, LO 4/2000).

I recorda que tots dos jutjats de control van fixar conjuntament l'extensió i l'abast del dret de les ONG a visitar i a entrevistar interns dins dels límits legals establerts que s'ha estat aplicant fins a la restricció de visites actual per la pandèmia.

Reitera i concreta la seva sol·licitud: una resolució judicial conjunta que fixi l'abast concret de la restricció de les visites de familiars, tercers i ONG i, si és possible, adoptar garanties sanitàries segons els criteris mèdics autoritzats per dur a terme les visites de forma limitada. Motiva la seva insistent petició explicant que vetlla pels dos drets (el dret a la salut i el dret a rebre visites, que són els que entren en conflicte) i que busca la màxima seguretat jurídica en una matèria tan sensible com la de l'internament cautelar de persones estrangeres.

Insisteix que no han de concórrer pronunciaments judicials que emparin criteris aparentment dispars en nom de la seguretat jurídica per promoure el funcionament correcte del centre, fer un control d'estada coordinat i vetllar, en qualsevol cas, pels drets fonamentals dels interns.

3.4. Seguiment dels contagis per covid-19 i de les mesures del CIE

Migra Studium ha observat detingudament la situació creada pel contagi de diversos interns i la gestió dels confinaments de persones que han presentat PCR positiva i dels que hi han mantingut contacte estret. El CIE mateix reconeix al Defensor del Poble que la gestió dels casos positius i contactes estrets es fa dins del dispositiu, sense derivació a centres sanitaris externs. Efectivament, en data de 8 de febrer de 2021, dins de la queixa presentada

per Migra Studium davant del Defensor del Poble, la Direcció del CIE manifesta que “dando cumplimiento al requerimiento del Servicio Médico de este Centro y a fin de proteger su propia salud y la del resto de internos y personal del CIE, se procede, una vez preparadas las habitaciones de aislamiento y preparados los funcionarios policiales con los EPI preceptivos [...], a adoptar la medida de separación preventiva de estas personas, cada una en una habitación individual con videovigilancia, no siendo autorizados a abandonar la misma en ningún momento ni estando prevista su derivación a otras dependencias ajenas al CIE”.

En el curs del procediment de diligències prèvies 1238/2020-M que s'investiguen al Jutjat d'Instrucció 21 de Barcelona, en relació amb la denúncia interposada per dos interns i comunicada per Migra Studium i Irídia als jutjats d'instrucció 1 i 30 el 13 de novembre de 2020, es poden veure imatges de les càmeres de videovigilància sobre els aïllaments que es van fer al CIE a interns contagiats amb covid-19. Concretament, el 31 d'octubre de 2020, quan ja feia una setmana que un dels interns denunciants estava en aïllament, es pot observar l'estat de salut mental i físic que presentava, així com les condicions de la cel·la en la qual va passar deu dies sense poder sortir: un espai molt petit sense cap tipus de moble ni lavabo, només amb un matalàs. Concretament, a les imatges s'observa que a les 14.00 hores del dia 31 d'octubre l'intern, després d'autolesionar-se donant-se cops de cap contra les parets i les finestres de l'habitació, és immobilitzat per set funcionaris uniformats del Cos Nacional de Policia, que el lliguen de mans i li col·loquen un casc amb visera. Minuts més tard, també li lliguen els peus. Continua lligat de mans i peus durant més de 3 hores, fins a les 17.14 hores, sempre a terra. També

s'observa com, durant aquestes hores, l'intern continua agitat i donant cops a terra amb el casc, i en algunes ocasions arriba a treure-se'l.

La demanda expressa de Migra Studium i d'Irídia als jutjats d'instrucció 1 i 30 inclou actuar a la llum de les evidències videogràfiques en el sentit que les persones internes dins el CIE que hagin de complir aïllament per covid-19 siguin traslladades a un lloc adequat, com ara centres sanitaris, hotels medicalitzats o altres dependències adequades. De manera subsidiària, reclamen que els jutjats de control del CIE estableixin quins espais i de quina forma s'han de verificar els confinaments a l'interior del CIE, sempre garantint els drets fonamentals dels interns i establint protocols clars d'actuació. En aquest sentit, en cap cas la Direcció del CIE hauria d'acordar la contenció mecànica d'una persona lligant-la de mans i peus amb un casc i deixant-la al terra de la cel·la, especialment després de dies tancat en l'aïllament més absolut per patir covid-19.

Pels fets del 31 d'octubre de 2020, la titular del Jutjat d'Instrucció 30 de Barcelona va emetre un acord el 18 de març de 2021 on rebutja concedir allò demanat per Migra Studium i Irídia, ja que les condicions de confinament i quarantena denunciades, literalment i lacònicament, "no tienen ninguna relación con el tema de control de CIE".

4. Conclusions

La primera qüestió que cal plantejar-se és per què el director accidental del CIE de Zona Franca no aplica, des de l'ingrés dels primers interns, les mesures de prevenció aprovades pel titular del Jutjat d'Instrucció 1 de Barcelona seguint la proposta del servei mèdic del centre

mateix. Es limita a comunicar la suspensió cautelar de les visites mentre l'autoritat judicial resolgui, sense aportar elements de judici que permetin apreciar una variació de circumstàncies. A diferència del que manifesten els escrits posteriors dels jutges de control i de la fiscal delegada d'Estrangeria, no mostra cap preocupació pels béns jurídics protegits que entren en conflicte (la salut individual i pública, d'una banda, el dret dels interns a rebre visites, de l'altra) ni ofereix alternatives de gestió que minimitzin la lesió a un i altre. No correspon ara especular sobre les seves intencions. El seu nivell de preocupació pel risc de contagi en un lloc tancat en el qual s'exigeix un elevat nivell de contacte està fora de dubte. Però, des de la perspectiva d'una ONG que brinda acompanyament als interns, alhora que observa el nivell de respecte dels drets humans al CIE, la manca d'accés perllongada dificulta el seguiment de la situació en un CIE que ha mostrat un nivell sensible de conflictivitat al llarg dels anys.

La segona qüestió que cal plantejar toca a la inadequació arquitectònica dels CIE per preservar drets que no es poden restringir a les persones estrangeres privades de llibertat com a mesura cautelar en procediments de devolució o d'expulsió. No és una qüestió nova. És un problema que ha estat objecte de denúncia per part dels jutges de control d'estada, del Defensor del Poble, de la societat civil i d'ajuntaments com el de Barcelona. Quan es reserven per a locutori habitacles petits sense ventilació suficient, s'impossibilita el desenvolupament normal de les visites en temps d'epidèmia o de pandèmia.

La tercera qüestió toca al funcionament de l'Administració de justícia: lenta i contradictòria. El transcurs de tres mesos

complets fins a la publicació de les primeres resolucions sobre el fons de les qüestions plantejades lesiona el dret de visites mantingut en suspens. La contradicció entre les resolucions dels jutges de control afegeix inseguretat jurídica, com posa de manifest la fiscal delegada d'Estrangeria.

La quarta qüestió toca a la sensibilitat que revelen les solucions alternatives per resoldre el conflicte entre el dret a la salut i el dret a les visites. La solució extrema nega sense més la possibilitat que els interns rebin visites, amb l'excepció dels lletrats del Servei d'Orientació Jurídica del CIE. La solució intermèdia més conservadora obre la possibilitat que els lletrats de les ONG i d'altres organitzacions visitin els interns. Es pot pensar en una altra solució intermèdia més oberta: la que admeti la visita de membres d'ONG dedicats a l'acompanyament en camps diferents del jurídic, com ara el psicosocial. En aquest continu, potser la solució restrictiva més lleu seria la que també admeti la visita de familiars propers (cònjuge o parella de fet, ascendents, descendents i germans/anes).

La cinquena toca a la manca de transparència i previsió de la Direcció del CIE a l'hora de gestionar els episodis més que previsibles de contagis al CIE per covid-19 que segurament tindrien lloc un cop es reactivessin els internaments. El tracte als interns malalts per covid-19 arriba a presentar trets pròxims a la comissió del delictes de tortures o contra la integritat moral i encara és objecte d'instrucció penal. En canvi, però, no mereix una atenció especial dels òrgans judicials de vigilància i control de l'estada al CIE. Si més no, és sorprenent que l'exigència legal de l'article 62.6 de la Llei orgànica 4/2004,

d'Estrangeria, una exigència encomanada a aquests jutjats, no afecti la sensibilitat judicial per la tutela dels drets fonamentals.

Bibliografia

ALTO COMISIONADO DE LAS NACIONES UNIDAS PARA LOS REFUGIADOS (ACNUR). "Monitorear la detención migratoria. Manual Práctico", Ginebra: UNHCR-ACNUR, 2014. <https://www.refworld.org/es/docid/5548c6244.html>.

SÁNCHEZ-COVISA VILLA, J. (fiscal de Sala del Tribunal Suprem, coordinador d'Estrangeria). "Protocolo y Actas de Visitas a CIE (abril de 2015). Nota Interna n.º 1/2015", 2015. <https://blogextranjeriaprogestion.org/wp-content/uploads/2016/11/protocolo-visitas-cie-2015-mf.pdf>.